

Bruxelles, 2. listopada 2023.
(OR. en)

13583/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0332(NLE)

JAI 1233
FRONT 289
VISA 191
SIRIS 86

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	29. rujna 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 549 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Kneževine Lihtenštajna o dodatnim pravilima za Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 549 final.

Priloženo: COM(2023) 549 final

Bruxelles, 29.9.2023.
COM(2023) 549 final

2023/0332 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Kneževine Lihtenštajna o dodatnim pravilima za Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama

OBRAZLOŽENJE

Komisija je u lipnju 2018. iznijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i viza [(COM(2018) 473)].

Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike za razdoblje 2021.–2027. (dalje u tekstu („Uredba o BMVI-ju”)) donesena je 7. srpnja 2021.

Cilj je Uredbe o Instrumentu za upravljanje granicama i vize kroz financijsku pomoć izraziti solidarnost s onim državama (članicama) koje primjenjuju odredbe schengenske pravne stečevine o vanjskim granicama. Ona predstavlja razvoj schengenske pravne stečevine u kojem sudjeluju zemlje koje su se pridružile provedbi, primjeni i daljnjem razvoju schengenske pravne stečevine („zemlje pridružene Schengenu” ili „pridružene zemlje”).

Kneževina Lihtenštajn je 18. kolovoza 2021. obavijestila o svojoj odluci da prihvati sadržaj Uredbe o BMVI-ju i provede je u svojem unutarnjem pravnom poretku. Komisija predstavlja ovaj Prijedlog prije primitka obavijesti Kneževine Lihtenštajna o ispunjenju njegovih ustavnih zahtjeva kako bi se izbjeglo skraćivanje vremena stvarne primjene Uredbe o BMVI-ju u Kneževini Lihtenštajnu. U skladu s uvodnom izjavom 75. Uredbe o BMVI-ju, sklapanje takvog aranžmana trebalo bi se provesti nakon što dotična zemlja u pisanom obliku priopći da je ispunila sve svoje unutarnje zahtjeve.

Člankom 7. stavkom 6. Uredbe o BMVI-ju predviđa se da bi se trebali izraditi aranžmani radi utvrđivanja prirode i načina sudjelovanja u Instrumentu zemalja pridruženih provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u skladu s relevantnim odredbama odgovarajućih sporazuma o pridruživanju. Ti aranžmani imaju oblik sporazuma koje Unija sklapa sa zemljama pridruženima Schengenu u skladu s člankom 216. UFEU-a.

U sporazumima bi se trebao definirati i financijski doprinos tih zemalja proračunu Unije za BMVI. Financijski doprinosi trebali bi se izračunavati u skladu s bruto domaćim proizvodom svake pridružene zemlje kao postotak bruto domaćeg proizvoda svih država sudionica.

Na temelju sporazumâ o pridruživanju Schengenu pridružene zemlje moraju u potpunosti prihvatiti mjere Unije, uključujući Uredbu o BMVI-ju, koje se temelje na schengenskoj pravnoj stečevini ili predstavljaju njezin daljnji razvoj.

Proračun Unije dodijeljen BMVI-ju trebao bi se izvršavati u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 (dalje u tekstu „Financijska uredba”). Zemlje pridružene Schengenu moraju poduzeti i potrebne mjere kako bi osigurale usklađenost s odredbama UFEU-a i pravom Unije koje se temelji na UFEU-u, a koje su relevantne za financijsko upravljanje i kontrolu.

Sporazumima se uvode i posebni mehanizmi za brzu prilagodbu sporazumâ u slučaju promjena u ključnom zakonodavstvu Unije relevantnom za provedbu, uključujući Financijsku uredbu.

Kad je riječ o proračunskim i financijskim kontrolama, države članice podliježu horizontalnim obvezama (npr. nadležnost Revizorskog suda i Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF), EPPO-a i Komisije) koje proizlaze izravno iz Ugovora ili iz sekundarnog zakonodavstva Unije. Te se obveze *ipso facto* primjenjuju na države članice i stoga nisu navedene u Uredbi o BMVI-ju. Stoga je te obveze potrebno proširiti na pridružene zemlje sporazumom na koji se ovaj Prijedlog odnosi.

Sporazumi sadržavaju i odredbu o europskom sustavu za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS). To je potrebno s obzirom na članak 86. Uredbe (EU)

2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredaba (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226, u kojem se navodi da će se svi preostali prihodi koje ETIAS ostvari nakon pokrivanja troškova njegova rada i održavanja dodijeliti proračunu Unije. Kako bi se članak 86. Uredbe (EU) 2018/1240 na pravedan način primjenjivao na sve države sudionice na koje se ta uredba odnosi, doprinos pridruženih zemalja tematskom instrumentu BMVI-ja trebalo bi razmjerno smanjiti ako i kada se preostali prihodi dodijele proračunu Unije.

Unija bi trebala sklopiti sporazume sa svakom od četiri zemlje pridružene Schengenu. Ovaj se Prijedlog odnosi na sporazum s Kneževinom Lihtenštajnom.

Tekst Sporazuma sličan je onima za druge zemlje pridružene Schengenu, uz neke iznimke, uglavnom povezane s načinom upravljanja.

U skladu s pregovaračkim mandatom Lihtenštajn neće imati program s obzirom na svoju specifičnu situaciju (nema vanjskih granica, opterećenje zbog usklađivanja s regulatornim okvirom podijeljenog upravljanja, odnosno Uredbom o zajedničkim odredbama¹, koje nije razmjerno početnim dodijeljenim sredstvima u iznosu od 8 milijuna EUR za razdoblje 2021.–2027.). Umjesto toga Lihtenštajn će dobiti dodijeljena sredstva u okviru izravnog upravljanja. Sporazumom se stoga predviđa da Lihtenštajn primjenjuje cijelu glavu VIII. Financijske uredbe – Bespovratna sredstva. Za razliku od ostalih zemalja pridruženih Schengenu, nema potrebe za prilagodbom mehanizma preispitivanja u sredini programskog razdoblja u temeljnom aktu ako ne postoje okolnosti utvrđene u članku 28. BMVI-ja koje bi Lihtenštajnu omogućile ostvarivanje koristi. Sporazumom se utvrđuje kako će sredstva postati dostupna Lihtenštajnu (putem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, godišnje razmjene s Komisijom o potrebama).

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je ovog Prijedloga potpisivanje sporazuma između Unije i Kneževine Lihtenštajna o doprinosu te zemlje Instrumentu za financijsku potporu u području upravljanja granica i vizne politike za razdoblje 2021.–2027. te o dodatnim pravilima nužnima za to sudjelovanje. Odnosi se na treću generaciju te vrste aranžmana.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Nije primjenjivo.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Nije primjenjivo.

¹ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ovaj Prijedlog za potpisivanje sporazuma temelji se na članku 77. stavku 2. i članku 218. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s člankom 3. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i kako je navedeno u članku 7. stavku 6. Uredbe (EU) 2021/1148, Prijedlog je u isključivoj nadležnosti Unije te se stoga načelo supsidijarnosti ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Ovaj je Prijedlog potreban za provedbu zahtjeva iz članka 7. stavka 6. Uredbe (EU) br. 2021/1148 prema kojem se sa zemljama pridruženima provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine sklapaju aranžmani kako bi se utvrdila priroda i načini sudjelovanja u Instrumentu za financijsku potporu u području upravljanja granicama i viza, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama.

U skladu s člankom 13. stavkom 6. Sporazuma potrebno je privremeno primjenjivati Sporazum, osim članka 5., od dana nakon njegova potpisivanja.

- **Odabir instrumenta**

Nije primjenjivo.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo jer je Prijedlog povezan s upravljanjem programom i usmjeren na potpisivanje međunarodnog sporazuma o kojem se pregovaralo na temelju pregovaračkih smjernica koje je donijelo Vijeće. Kneževina Lihtenštajn će slijediti pravila utvrđena u Uredbi o uspostavi Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike te primjenjive članke Financijske uredbe slično kao države članice EU-a.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U članku 10. nacrtu sporazuma i Prilogu opisuju se odredbe koje su povezane s godišnjim financijskim doprinosima pridružene zemlje proračunu Fonda za integrirano upravljanje granicama.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Svi zahtjevi praćenja, izvješćivanja, uspješnosti i evaluacije utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1148 primjenjivat će se na Kneževinu Lihtenštajn.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Nije potrebno.

S obzirom na navedeno Komisija predlaže da Vijeće odluči o potpisivanju sporazuma u ime Unije i ovlasti predsjednika Vijeća da imenuje osobu ili osobe koje će biti ovlaštene za potpisivanje Sporazuma u ime Unije.

Komisija je podnijela zaseban prijedlog Odluke Vijeća o sklapanju priloženog Sporazuma između Europske unije i Kneževine Lihtenštajna o dodatnim pravilima za instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama za razdoblje od 2021. do 2027.² Vijeće donosi ovu Odluku uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

² COM(2023) 472.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Kneževine Lihtenštajna o dodatnim pravilima za Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije, budući da:

- (1) Vijeće je 21. veljače 2022. ovlastilo Komisiju za otvaranje pregovora³ s Islandom, Kraljevinom Norveškom, Švicarskom Konfederacijom i Kneževinom Lihtenštajnom o aranžmanima o financijskim doprinosima pridruženih zemalja i dodatnim pravilima potrebnima za njihovo sudjelovanje, uključujući odredbe kojima se osigurava zaštita financijskih interesa Unije i nadležnost Revizorskog suda za provođenje revizija, koji se sklapaju na temelju Uredbe (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća⁴. Pregovori s Kneževinom Lihtenštajnom uspješno su zaključeni parafiranjem Sporazuma 16. lipnja 2023.
- (2) Uredba (EU) 2021/1148 predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, a Danska je, u skladu s člankom 4. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, odlučila tu uredbu provesti u svojem nacionalnom pravu. U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (3) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ⁵. Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (4) Sporazum bi stoga trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju.

³ Odluka Vijeća (EU) 2022/442 od 21. veljače 2022. o odobravanju otvaranja pregovora s Islandom, Kraljevinom Norveškom, Švicarskom Konfederacijom i Kneževinom Lihtenštajnom s ciljem sklapanja sporazuma između Europske unije i tih zemalja o dodatnim pravilima za Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike kao dio Fonda za integrirano upravljanje granicama (SL L 90, 18.3.2022., str. 116.).

⁴ Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi kao dio Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 251, 15.7.2021., str. 48.).

⁵ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

- (5) U skladu s člankom 13. stavkom 6. Sporazuma, on bi se, osim članka 5., trebao primjenjivati privremeno od dana nakon njegova potpisivanja,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se, u ime Europske unije, potpisivanje Sporazuma između Europske unije i Kneževine Lihtenštajna o dodatnim pravilima za Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama za razdoblje od 2021. do 2027.

Tekst Sporazuma koji treba potpisati priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

Glavno tajništvo Vijeća izdat će za osobu koju / osobe koje odredi Komisija punomoć za potpisivanje Sporazuma, podložno njegovu sklapanju.

Članak 3.

Sporazum se, osim članka 5., primjenjuje privremeno u skladu s člankom 13. stavkom 6. od dana nakon njegova potpisivanja do stupanja na snagu.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*